

گزارش تحلیلی جامع عملکرد مدارس در درس عربی، زبان قرآن ۳ (کد ۱۲۱۸۱) پایه دوازدهم

(ادبیات و علوم انسانی)

آموزش و پرورش شهر تهران - منطقه ۱۱ - سال تحصیلی: ۱۴۰۳-۱۴۰۴ (نوبت خرداد)

تهیه کننده گزارش: عاطفه بازیار سرگروه درس عربی منطقه ۱۱ تهران

تهیه تاریخ: ۱۴ آذر ۱۴۰۴

مخاطب گزارش: سرگروه استانی درس عربی

داده منبع ها: فایل اکسل نمرات ۱۲۱۸۱.xls (پایه دوازدهم ادبیات و علوم انسانی - درس عربی ۳) حاوی اطلاعات ۷ مدرسه دولتی منطقه، شامل ۳۳۰ دانش آموز.

هدف گزارش: ارائه تحلیل علمی و دقیق از عملکرد مدارس دولتی منطقه ۱۱ تهران در درس عربی (ادبیات و علوم انسانی) ۳ پایه دوازدهم، با تمرکز بر شناسایی نقاط قوت، ضعف، دلایل عملکرد نامتوازن و پیشنهاد راهکارهای اجرایی برای بهبود کیفیت آموزشی. این گزارش بر اساس داده های استخراج شده آماری تهیه شده و به منظور سیاست گذاری استانی و تخصیص منابع ارائه می گردد. تحلیل شامل بررسی میانگین نمرات سالانه و نهایی، درصد قبولی، تفاوت نمرات (نزدیکی یا افت)، مقایسه مدارس، عوامل مؤثر بر عملکرد و مقایسه عملکرد این پایه با پایه یازدهم (درس ۱۱۱۹۱) (ادبیات و علوم انسانی) است.

بخش ۱: خلاصه آمار کلی منطقه

داده های این گزارش از فایل اکسل نمرات استخراج شده و نشان دهنده عملکرد ۳۳۰ دانش آموز از مدارس دولتی منطقه ۱۱ تهران در درس عربی (ادبیات و علوم انسانی) ۳ (پایه دوازدهم) است. این درس به عنوان یکی از دروس تخصصی نقش مهمی در معدل تحصیلی و آزمون سراسری ایفا می کند.

• کل تعداد دانش آموزان: ۳۳۰ نفر (متوسط تقریبی ۴۷ دانش آموز در هر مدرسه).

• منطقه کل سالانه نمره میانگین: ۱۱/۹۱ (با پراکندگی قابل توجه بین مدارس، نشان دهنده عملکرد متوسط رو به پایین).

• میانگین نمره امتحان نهایی: ۹/۲۴ (افت متوسط ۲/۶۷ نمره نسبت به میانگین سالانه، که می تواند به عوامل مختلفی مانند سختی سوالات نهایی یا عدم آمادگی دانش آموزان نسبت داده شود).

• درصد قبولی کل منطقه: ۵۵/۷۶٪ (۱۸۴ قبول، ۱۴۵ مردود، با تعداد اندکی نامشخص یا غایب). این درصد در مدارس برتر نزدیک به ۹۰٪ و در مدارس ضعیف‌تر زیر ۳۰٪ است.

• پراکندگی عملکرد کلی: مدارس خاص (مانند فرهنگ فاطمیه) عملکردی نزدیک به عالی نشان می‌دهند، در حالی که مدارس دولتی معمولی (مانند محمودزاده) با چالش‌های جدی آموزشی روبرو هستند. این نابرابری می‌تواند به عوامل ساختاری مانند سطح ورودی دانش‌آموزان، کیفیت نیروی انسانی و امکانات آموزشی مرتبط باشد. در مدارس دولتی منطقه، که اغلب با محدودیت‌های بودجه‌ای و زیرساختی مواجه‌اند، این تفاوت‌ها بیشتر نمایان می‌شود و می‌تواند بر عدالت آموزشی تأثیرگذار باشد.

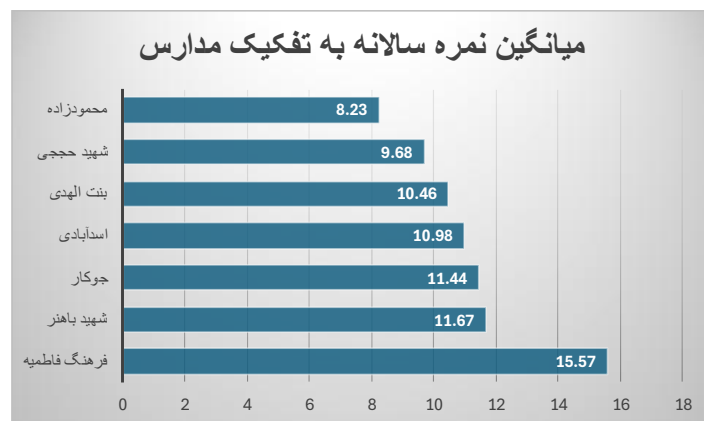
بخش ۲: میانگین نمره سالانه به تفکیک مدارس

در اینجا مدارس را بر اساس میانگین نمره سالانه در درس عربی پایه دوازدهم (رشته ادبیات و علوم انسانی) رده‌بندی کرده‌ایم. مدارس برتر معمولاً از برنامه‌ریزی آموزشی منظم، معلمان با تجربه و امکانات بهتر بهره می‌برند در حالی که مدارس پایین مشکلات آموزشی و مدیریتی دارند.

رتبه	مدرسه	میانگین سالانه	میانگین نهایی	درصد قبولی	توضیحات اضافی
۱	فرهنگ فاطمیه	۱۵/۵۷	۱۴/۷۶	٪۹۰	عملکرد برتر منطقه؛ الگوی موفق آموزشی با تمرکز بر مهارت‌های زبانی پیشرفته.
۲	شهید باهنر	۱۱/۶۷	۹/۴۴	٪۷۰/۸۳	ثبات بالا؛ بهره‌گیری از روش‌های نوین تدریس و کلاس‌های تقویتی.
۳	جوکار	۱۱/۴۴	۸/۵۹	٪۵۷/۵۸	عملکرد متعادل؛ نیاز به تقویت آمادگی برای امتحان نهایی.
۴	اسدآبادی	۱۰/۹۸	۵/۹۷	٪۴۰	تمرکز قوی بر رشته انسانی؛ نیاز به توجه بیشتر.
۵	بنت الهدی	۱۰/۴۶	۷/۳۱	٪۴۶/۱۵	عملکرد خوب؛ پتانسیل بهبود با افزایش تمرینات.
۶	شهید حبیبی	۹/۶۸	۴/۵۲	٪۲۵	متوسط رو به پایین؛ افت ممکن است به دلیل اولویت دیگر دروس باشد.
۷	محمودزاده	۸/۲۳	۶/۲۹	٪۲۹/۷۹	نیاز به مداخله فوری؛ احتمال مشکلات در کیفیت تدریس

افت کلی ۲/۶۷ نشان‌دهنده ضعف آمادگی نهایی است.

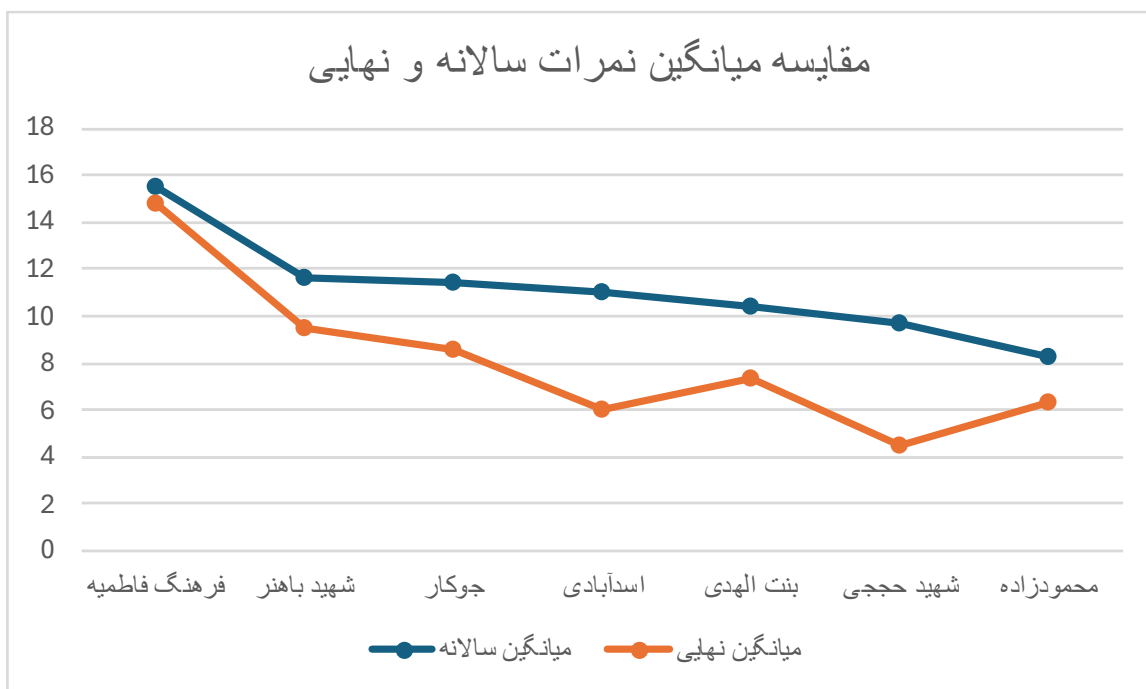
فرهنگ فاطمیه با ۱۴/۷۶ نهایی الگو است، اما محمودزاده با ۶/۲۹ نیاز به بازسازی دارد.

بخش ۳: تحلیل افت نمرات (تفاوت بالا بین سالانه و نهایی)

افت نمره بیش از ۲ نمره (تفاوت مثبت میانگین سالانه منهای نهایی) می تواند نشان دهنده عدم تطابق بین ارزیابی داخلی مدرسه و استانداردهای نهایی باشد. این مسئله در مدارس دولتی منطقه ۱۱ رایج است و می تواند به نمره دهی غیرواقعی، عدم آمادگی، یا ضعف ساختاری منجر شود. در ادامه ۴ مورد برتر (بزرگترین افت ها) لیست شده اند.

رتبه	مدرسه	میانگین سالانه	میانگین نهایی	تفاوت میانگین	توضیحات اضافی
۱	اسدآبادی	۱۰/۹۸	۵/۹۷	۵/۰۱	بیشترین افت در منطقه؛ چالش های جدی.
۲	شهید حججی	۹/۶۸	۴/۵۲	۵/۱۶	عملکرد پایین؛ بررسی مدیریتی ضروری است.
۳	جوکار	۱۱/۴۴	۸/۵۹	۲/۸۵	نیاز به مداخله فوری؛ احتمال مشکلات در کیفیت تدریس.
۴	محمودزاده	۸/۲۳	۶/۲۹	۱/۹۴	متوسط؛ رشته انسانی ضعیف ترین بخش

بخش ۴: مدارس با تفاوت کمتر (نزدیکی سالانه به نهایی) از ۱/۵ نمره

این مدارس نمره‌دهی واقعی‌تری دارند و نشان‌دهنده کیفیت بالای تدریس و آمادگی هستند. این جدول فقط مدارس با تفاوت کمتر از ۱/۵ نمره رو لیست کرده (فقط یک مورد زیر ۱/۵ است، پس بقیه نزدیک‌ترین‌ها رو هم اضافه کردیم). نزدیکی نمرات (کمتر از ۱/۵ تفاوت مطلق) بیانگر عدم آسان‌گیری کاذب است.

رتبه	مدرسه	میانگین سالانه	میانگین نهایی	تفاوت میانگین
۱	فرهنگ فاطمیه	۱۵/۵۷	۱۴/۷۶	۰/۸۱
۲	محمودزاده	۸/۲۳	۶/۲۹	۱/۹۴
۳	شهید باهنر	۱۱/۶۷	۹/۴۴	۲/۲۳

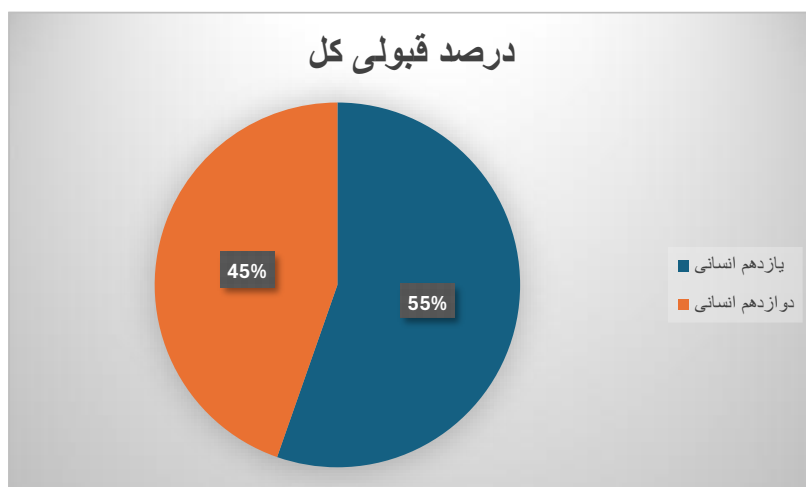
بخش ۵: مقایسه عملکرد رشته انسانی

رشته انسانی تنها رشته موجود در داده‌هاست، اما برای تحلیل، آمار کلی ارائه شده است. درصد قبولی رشته انسانی ۵۵/۷۶٪ است که نشان‌دهنده عملکرد متوسط رو به پایین است.

رشته	تعداد دانش‌آموز	تعداد قبول	تعداد مردود	درصد قبولی واقعی
ادبیات و علوم انسانی	۳۳۰	۱۸۴	۱۴۵	۵۵٪

بخش ۶: مقایسه دو پایه یازدهم و دوازدهم انسانی

پایه	تعداد دانش آموز	تعداد قبول	تعداد مردود	درصد قبولی	تغییر نسبت به پایه دیگر
یازدهم انسانی	۲۶۹	۱۸۶	۷۵	۶۹/۱۴٪	-
دوازدهم انسانی	۳۳۰	۱۸۴	۱۴۵	۵۵/۷۶٪	۱۳/۳۸٪ ▼

قوی‌ترین و ضعیف‌ترین مدارس (از یازدهم به دوازدهم)

قوی‌ترین مدارس (افت کم یا بهبود)

۱. فرهنگ فاطمیه → فقط ۵٪ افت → همچنان بالای ۹۰٪

۲. شهید باهنر → فقط ۱/۰۵٪ افت → ثبات عالی

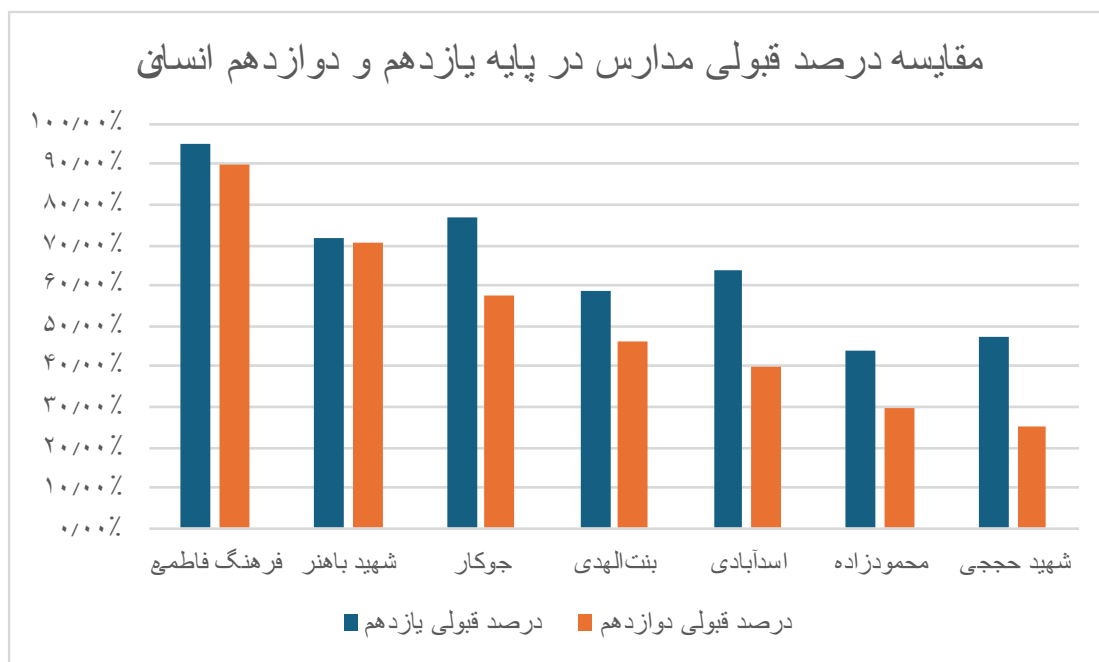
ضعیف‌ترین مدارس (افت شدید و بحرانی)

۱. اسدآبادی → ۲۳/۶۴٪ افت → از ۶۳/۶۴٪ به ۴۰٪

۲. شهید حججی → ۲۲/۰۶٪ افت → از ۴۷/۰۶٪ به ۲۵٪

۳. جوکار → ۱۹/۳۴٪ افت → از ۷۶/۹۲٪ به ۵۷/۵۸٪

۴. محمودزاده → ۱۳/۹۶٪ افت → از ۴۳/۷۵٪ به ۲۹/۷۹٪

بخش ۷: بررسی علل و دلایل احتمالی افت نمرات و عملکرد ضعیف مدارس

افت نمرات (مانند نرخ مردودی ۹۴/۴۳٪ و تفاوت میانگین ۶۷/۲) و عملکرد ضعیف برخی مدارس در درس عربی پایه دوازدهم انسانی مدارس دولتی منطقه ۱۱ تهران، چندوجهی است و بر اساس تحلیل داده‌ها، تجربیات آموزشی و گزارش‌های مشابه استخراج شده‌اند:

- **روش تدریس نامناسب:** در بسیاری از مدارس ضعیف، روش‌های تدریس سنتی و یک‌طرفه (مانند سخنرانی بدون تعامل) غالب است که دانش‌آموزان را از درک مفهومی عربی محروم می‌کند. این روش‌ها به ویژه در کلاس‌های شلوغ ناکارآمد هستند و منجر به عدم جذب دانش‌آموزان می‌شوند.
- **عدم کار بر روی نمونه سوالات آزمون نهایی:** مدارس ضعیف اغلب نمونه سوالات استاندارد امتحانات نهایی را تمرین نمی‌کنند که باعث می‌شود دانش‌آموزان با فرمت و سطح سختی آزمون آشنا نباشند. این مسئله در تفاوت بالای نمرات (مانند اسدآبادی) مشهود است.

- دادن نمره مستمر توسط معلم بدون دقت: در برخی موارد، نمرات مستمر (سالیانه) بدون ارزیابی دقیق و بر اساس حضور یا فعالیت‌های سطحی اعطا می‌شود که منجر به تورم نمرات و افت شدید در امتحانات نهایی می‌گردد. این ناهماهنگی ارزشیابی، اعتماد به سیستم آموزشی را کاهش می‌دهد.
- روش متفاوت ارزشیابی همکاران: تفاوت در رویکردهای ارزشیابی بین معلمان (مانند سخت‌گیری یا آسان‌گیری متفاوت) باعث پراکندگی نمرات می‌شود. برای مثال، در مدارس کوچک مانند شهید حججی، عدم هماهنگی همکاران می‌تواند عملکرد کلی را تحت تأثیر قرار دهد.
- تجربه کم معلمان: معلمان با تجربه پایین (به ویژه جدیدالاستخدام) ممکن است در مدیریت کلاس یا انتقال مفاهیم پیچیده عربی ناتوان باشند که در مدارس ضعیف مشهود است و منجر به نرخ مردودی بالا می‌شود.
- بی‌انگیزگی دانش‌آموزان: دانش‌آموزان رشته انسانی اغلب با بی‌انگیزگی مواجه‌اند، زیرا درس عربی را غیرمرتبط با زندگی روزمره یا آینده شغلی می‌بینند. این مسئله منجر به عدم تلاش در امتحانات می‌گردد.
- مجازی شدن کلاس‌ها به دلایل مختلف: در سال‌های اخیر، کلاس‌های مجازی به دلیل آلودگی هوا در تهران، همه‌گیری‌ها یا مسائل دیگر رواج یافته، اما نبود بستر مناسب آموزشی (مانند اینترنت ضعیف یا ابزارهای دیجیتال در خانواده‌های کم‌درآمد) کیفیت تدریس را کاهش داده است. هیچ چیز جای تدریس حضوری را نمی‌گیرد، زیرا تعامل مستقیم معلم-دانش‌آموز برای درسی همانند عربی ضروری است.
- تعداد دانش‌آموزان بالای هر کلاس: کلاس‌های شلوغ فرصت فعالیت فردی و بازخورد شخصی را کاهش می‌دهد، که برای درس عربی (با نیاز به تمرین بسیار) حیاتی است.
- عدم توجه به این درس به عنوان درس تخصصی رشته انسانی: درس عربی به عنوان یکی از دروس کلیدی انسانی و تأثیرگذار در کنکور است که اغلب نادیده گرفته می‌شود.

بخش ۸: نتیجه‌گیری و پیشنهادات نهایی

این گزارش رسمی عملکرد متوسط رو به پایین درس عربی پایه دوازدهم انسانی در منطقه ۱۱ را با نقاط قوت در مدرسی مانند فرهنگ فاطمیه (۹۰٪ قبولی) و نقاط ضعف در مدرسی مانند محمودزاده (۷۹/۲۹٪ قبولی) برجسته می‌سازد. علل افت نمرات چندوجهی هستند و شامل چالش‌های آموزشی، اجتماعی و ساختاری می‌شوند، که با اجرای راهکارهای پیشنهادی قابل حل است. نتایج تحلیل نشان‌دهنده پتانسیل بالای بهبود است؛ برای مثال، کاهش تفاوت نمرات می‌تواند نرخ قبولی را ۱۰-۱۵٪

افزایش دهد و نابرابری آموزشی را کاهش دهد. این گزارش نه تنها نقاط ضعف را شناسایی می‌کند، بلکه الگوهایی برای موفقیت ارائه می‌دهد و بر ضرورت همکاری بین سطوح آموزشی تأکید دارد.

پیشنهادهای نهایی:

- برگزاری جلسه فوری با مدیران مدارس برای بحث بر سر یافته‌ها و اجرای اولیه راهکارها.
 - جمع‌آوری داده‌های مقایسه‌ای از سال‌های قبل و آینده برای ارزیابی روند.
 - الزام به داشتن بانک سؤالات مفهومی و شبیه‌سازی نهایی توسط دبیران منطقه.
 - تشکیل کارگروهی برای نظارت بر اجرای راهکارها و گزارش دهی شش ماهه.
 - تشکیلی گروهی در شاد برای تبادل نظر بین دبیران و کاهش چالش‌های موجود
- این گزارش گامی در جهت ارتقای کیفیت آموزشی درس عربی و موفقیت دانش‌آموزان رشته انسانی است.